

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvesenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 391

Freitag den 11 Marts 1921

9de Aarg.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvesenet i Allinge
Sandvig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

"Nord-Bornholms Ugeblad"

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertøring.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

opgaar gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvvaarlig.

Mindet og Længslen.

Violer, Violer, langt i det Blaa!
Violer, som jeg aldrig naa!
Violer paa Faders Agre
nikkende, duftende lagre.
Jeg sidst dem i Drømme saa.

Barndom, Barndom, langt i det Blaa:
Livets Viol, jeg ej mer kan naa!
Den blomstrede paa en Ager
fjernt, fjernt — og saa fager.
Jeg sidst den i Mindet saa.

"Længsel, Længsel! Hvor vil du gaa?"
"Langvejs! Langvejs! Langt i det Blaa!
indtil jeg naar en Ager,
violblaa, duftende, fager.
Der vil jeg evigt gaa!"

Thi Mindet kan ej forslaa!
Peter Vejrup.

Familien og Samfundet.

Af Magister Harald Nielsen.

Del er med fuldt Overlæg, jeg i
Tittlen nævner Familien før Samfundet;
thi Familien er baade i Tid og
Betydning det første.

Nu tales aarle og silde om Samfundet;
man kan hverken foretage sig dette eller hint, uden det vedrører
Samfundet i større eller mindre Grad.
Men Familien var det første Samfund.
Hvilken Familieform der var den første, er de lærde uenige om.
Den fremherskende Mening er dog, at Formen fra først af har været, som vi nu kender den,
patriarkalsk, altsaa med Manden som Familiens Overhoved.
Og i hvert Fald for den hvide Races Vedkommende har Monogamiet været det grundlæggende og været den egentlige samfundsbærende Kraft og samfundsudøvende Magt.
Det var Familien, der i meget høj Grad stiftede Ret; — de fleste af de Forhold, vi nu overlever til Samfundet, har tidligere været røgtet af Familien.

Familien er samfundstiftende ved sin Betydning for Slægtens Fortsættelse;
den er Spirepunktet for Slægtens Bevarelse.
Fra socialdemokratisk Side især har man stillet Teorier op om andre og friere Forhold, Planer, der endnu ikke har kunnet gennemføres.
De Tilløb, der her og der har været gjort og gøres, viser,

at Planerne ikke er heldige. Og det er ikke tilfældigt, at de fri Forhold viser sig højest ufrugtbare, ikke tilfældigt, at et Samfund, der opløses i fri Forhold, viser Tilbagegang i Fødselshyppighed.
Alene Familien kan paalage sig at føre Slægten videre. Det ligger i, at hele det Sæt af Følelser, der gennem dette Forhold sættes i Bevægelse — Lejligheden til at føde, værne og opdrage Alkommet og det, at en Mand ved Samliv med sit Barn føler Ansvar for vokse op om sig — giver Ægteskabet dets Værdi.

Men Virkningen af Familiens Trivsel er ikke indskrænket hertil. Familien er i første Grad Samfundsmoralens Vogter. Det viser sig ogsaa, at hvor de moralske Forhold slappes, opløses, gaar det ud over Familien. Moral er en samfundsofbyggende Følelse, der stadig genopbygges inden for Familiens Kredse. Dermed hænger ogsaa sammen, at Familien er Indsigtsens Sæde. Man lærer ikke Indsigt ad andre Veje end dem, vore Forfædre gik. Det Samfund, vi lever i, virker udtørende paa det Fond af Indsigt, vi medbringer fra vort Familielev. Og udtømmes Indsigten, vil det ogsaa mærkes paa Samfundet; det vil komme til at lide af Blegtsot og Abstraktion — som kun kan kureres igen i Familielevet.

Familien er Kilden til Karakteren. Der kræves Ofre af den, der opretholder Familien, af Moderen i Form af Helbred, Nattesøvn, Taalmodighed, og af Faderen i Form af Udholdenhed og Arbejde — ofte et trælsomt Arbejde og tit med et tilsyneladende kummerligt Resultat — med fast Vilje til at opretholde det Samfund, han er sat til Vogter for. Det er virkelige Ofre, der faar et frit og ægte Præg. Og har man i Familien lært at bringe disse Ofre, saa kan man først gaa ind i Samfundet.

Familien er den økonomiske Faktor, der hjælper Manden til Arbejde for at forbedre sin Stilling, og hvor Hustruen øver sin store Indsats ved at faa Indtægterne til at slaa til. Der opspares en Nations Formue og bevares den.

Men først og sidst er det dér, Nationens Livsfølelse bliver til. Dér, hvor man faar Bevisstheten om, at man er et Menneske, hvorfra der udstråler Liv og Sjæl. Den Følelse er det, mere end noget andet, der bevarer et Folks Sundhed. Dræbes denne Kim, er Folket dødsdømt; saa kan man understøtte, saa galt man vil. Dette viser Erfaringen.

Men det er nedslaaende at se, i hvor ringe Grad de store Erfaringer, Historien har givet os, spiller ind — især i politiske Forhold. Vi politiserer paa korteste Sigte, som om vi var den første Slægt. Og kun i rent teknisk Henseende kan vi dog siges at være forskellige fra den rige græske og romerske Kultur, der saa at sige forsvandt fra Europa, men som en Gang var den egentlige Verden. Det var Kulturfolk, moderne

Folk, kan man sige; de havde storte Erfaringer, og har efterladt Bevis paa, at de ingenlunde stod under, snarere over os. Disse Folk gik under, og baade for det græske og for det romerske Folks Vedkommende er det et uhyggeligt Træk, at Familiefølelsens Undergang gik forud for Kulturens. I Grækenland løstes den enkelte og følte sig som staaende over andre; Trangen til at stifte Ægteskab forsvandt. Og denne Kulmination ebbede ud i en jævnt dalende Nedgangsperiode.

Ingensteds har Familien dog været en fastere Helligdom end i Rom i den rige Tid. I Retsproget kan man forfølge, hvorledes Slægtsindflydelsen var den retskabende. Slægten stiftede Ægteskab. Det var vel ikke svært at faa dette opløst efter Loven, men det skete ikke; thi Slægten stod som en moralsk Mur om Ægteskabet. Ad andre Veje end de, vi er inde paa, men i Virkeligheden paa samme Maade, gik man mod Opløsningen. Det indvirkede paa den Maade, at Ægteskabet blev ufrugtbart, nærmest opfattedes som en Fornuftforbindelse. Og Mændene skyede i stigende Grad Ægteskabets Baand.

Augustus søgte at gøre det at være Ungkarl eller barnløs saa ubehageligt, at det tvang til Ægteskab. Men det viste sig, at der ikke naaedes meget ved Tvang. Familien er et Naturprodukt, der vokser frem som en Plante. Man kan ødelægge den, men ikke fremtvinge den.

Noget tilsvarende til, hvad den Gang skete, men paa Grund af Tiden og Udviklingen i større og hastigere Form, har vi i det 19. Aarhundrede.

Vi levede og lever paa Tanken om den enkelte; Personligheden er den Ener, hvormed man regner instinktivt og moralsk, mens det før var saaledes, at en Mand eller Kvinde betragtedes efter den Plads, de indtog i Familien. Dette fremtræder ogsaa i Betænkningen over den ny Ægteskabslov. Man forudsætter f. Eks. ikke som en selvsagt Ting, at Hustruen skal passe Huset. Hun er vedblivende en Dame, som kan følge sin Lyst, passe sin Erhvervsvirksomhed, eller hvad hun vil. Tidligere var Synspunktet ikke, at man i Ægteskabet skulde vedblive at have de samme Behageligheder og Friheder økonomisk set som før. Synspunktet er ikke nu, at der gennem Ægteskabet opstaar en Enhed som i sig selv er en Personlighed, noget organisk, der smelter sammen, og som Samfundet tager Hensyn til og betragter som noget langt vigtigere end de enkelte, der danner Organismen.

Og denne Tankegang gennemsyrrer Samfundet til alle Sider; det er den samme, som ødelagde det gamle Grækenland.

Der er intet mere haabløst og naivt end dette at indføre Forsørgerløse og tro, at man derved tilskynder til Familiedannelse. Og det er psykologisk uholdbart, fordi det ikke

regner med den enkelte fri Personhed, der har noget at stræbe efter. Intet er i den Grad Familiens Fjende som Lighed, intet dens bærende Kraft som Frihed. Familien fordrer Uligheden, Selyhjulpeligheden, Kappestriden for at eksistere.

Denne Betragtning fører til det, som er Hovedpunktet i hele Sagen. Man kan ikke fremme Familiedannelsen ved Lov, men Familien bør aldrig nogensinde være ude af Lovgiverens Sind. For hver Lov, der gives, maa man undersøge, hvorledes den kommer til at berøre Familiens Omraader. Den nuværende Skatte Lovgivning er familieødelæggende derved, at alle stilles lige, og derved, at den Mand, der gennem sin Familie har paalagt sig en stor Byrde, paaklamres andre, ham uvedkommende Personer. Det er ikke Skattens Størrelse, men dens Art og Anvendelse, det drejer sig om.

Ligeløn-Princippet er ogsaa ødelæggende. Det er en fuldstændig Forkastelse af vore Forfædres Betragtning af Manden som den fundamentale Familiestifter, der skulde paalage sig Byrder. Ingen Mand ønsker at blive trykket ned under det Niveau, han tilhører. Men det er klart, at en Familiefader med Kone og Børn er trykket ned i et lavere Niveau end sin kvindelige ugifte Kollega, der kan anvende sin Løn efter Forholdsbefindende paa sin egen Person.

Man kan ikke lave en Ægteskabslov, der fremmer Ægteskab; derimod kan man udmærket lave en Ægteskabslov, hvor hver Paragraf er egnet til at ødelægge og undergrave Ægteskabet.

Allt tyder paa, at vi vil faa en stadig aftagende Ægteskabshyppighed med et aftagende Børneantal, ogsaa procentvis. Vi er nu her i Landet nede paa en Fødselsprocent saa lav som i Frankrig før Krigen, hvor man allerede talte om Franskmændene som et dødsdømt Folk.

Den, der ikke sætter Livet ind, kan ikke vinde selve Livet, det gælder den enkelte som Samfundet. Og Nøglen til Samfundet er i Familielevet. Det er der, den enkelte prøves; svinder det, er Nationen dødsdømt.

Blink.

Dine Øjne er de smukkeste, jeg véd, naar du smiler eller driller, naar de hede Taarer triller — to ovale Riller! —

Dine Øjne stråler lyst af Kærlighed! Og de blinker, og de spiller! Sommetider sidder de paa Sned, eller du med Vilje stiller dem paa Skraa — af lutter Griller. Du maa aldrig gaa med Brillen! —

Dine Øjne er pikante bittesmaa bagved Hudens bløde Snipper, som bestandigt slaar og svipper i og atter slipper.

Dine Øjne er saa dejlig himmelblaa! Undertiden graa — som Klipper, naar du utaalmødt tripper

og har mange Ting at tænke paa, synes, at det hele glipper — — men jeg kysser dig og nipper i de lange Øjenvipper! —

Erik Sarp.

Stjernen.

En dunkel Kyst,
hvis Bjerger blaalt gløde,
et gyldent Hav
i Solnedgangens Brand,
en vinget Baad af Rosenblade røde,
i Baaden sammen glide vi fra Land.

Langt ude lavt
en bløgrød Stjerne skinner,
jeg hviler tavs mit Hoved i dit Skød;
mens Kysten bagved
synker og forsvinder,
staar Stjernen foran stille,
stor og rød.
Thor Lange.

En Stribe Sol —

Sekundvis flængedes Skyen —
En spinkel Stribe Sol
baned sig Vej gennem Ruden
og ramte min Skrivebordsstol.

Då vaagned jeg op af Dvale,
som Vinteren sænker mig i.
Men før jeg fik glippet med Øjet,
var Eventyr-Smilet forbi.

Jeg gemmer det Smil som et Varsel
det er som et Haabets Frø
der — engang lagt i mit Hjerte —
ikke kan visne og dø.

(B. T.)

Præstens Genfærd

—
Fortalt af W. B.

I Begyndelsen af forrige Aarhundrede herskede der megen Usikkerhed paa Vejene i Skaane, og berygtede Tyvebander brød ofte ind i Kirker og paa Herregaarde og stjal Penge og Kostbarheder. Ofte stod de i Ledtog med Venner og Familie paa Herregaardene og fik derigennem Anvisning paa, hvor Værdigenstande opbevaredes.

I Efteraaret 1826 foretog Grevinde W. en Rejse til Syden for sit Helbreds Skyld, hendes Mand og Datter ledsagede hende. Paa Herregaarden fandtes et smukt Slotskapel, hvor den ærværdige Pastor Strøm prædikede, han var gammel og havde snehvidt Haar og var meget afholdt. Klokkegængningen blev passet af Grevens tro Tjener Risberg.

De kostbare Alterkar opbevaredes i et Skab, hvortil kun Præsten og Risberg havde Nøglen. Under Gudstjenesten Palmesøndag blev den elskelige gamle Præst ramt af et Hjerteslag og døde uden at være kommen til Bevidsthed.

Langfredag skulde der være Altergang, og Sognepræsten forretdede Gudstjenesten. Risberg gik ind i Sakristiet for at hente Alterkarrene, men vendte bestyrtet tilbage, idet han udbrød.

"Gud naade os! Saadan en Ulykke. Alterkarret og tre store Sølvlysestager er forsvundet!"
Der blev stor Opstandelse. Laasen

til Skabet var ubeskadiget og Nøgen havde ligget paa sin sædvanlige Plads. Ingen uden Risberg vidste, hvor den opbevarede og han blev derfor mistænkt og arresteret. Han forsikrede grædende sin Uskyld. Greven kom hjem og forsøgte baade med det onde og det gode at faa ham til at bekende, men han fik kun Taarer til Svar.

Mistanken og det strenge Fængselsophold tog saa stærkt paa Risberg, at han kort efter døde, men paa Sygelejet bedyrede han sin Uskyld, uden at nogen alligevel troede ham, tildels fordi en fjern Slægtning af ham nylig havde tilstaaet at være i Ledtog med en Røverbande. Saa randt 25 Aar.

Greven levede endnu og var vedblivende rask og rørig. En Aften sent sad han i sit Arbejdsværelse og skrev Breve, pludselig syntes han at høre et dybt Suk og saa sig omkring. Til sin Overraskelse saa han en Skikkelse i gejstlig Dragt og genkendte i den afdøde Pastor Strøm.

„Er det Dem, Strøm?“ sagde Greven bestyrtet.

„Ja,“ svarede Skikkelsen hviskende.

„Hvad i Herrens Navn volder Dem Uro?“

„Jeg gemte Alterkalken under Alteret.“

Derpaa hørtes et Suk, og Stedet, hvor Skikkelsen havde staaet, var tom.

Dagen efter lod Greven Alterbordet flytte. En stor, firkantet Stenplade større end de andre Gulvflader blev derved løftet. Under den fandtes et tomt Rum, hvor Alterkalken og de kostbare Sølvlysestager laa. Ved Siden af fandtes et Stykke Papir, hvorpaa der stod skrevet:

„Usikkerheden er stor i denne Vinter, hvorfor jeg i største Hast gemmer Alterkalken.“

Peter Strøm.

„Nu kom Forklaringen. Af Frygt for, at hans kære Alterkalk skulde blive stjålet, havde han skjult den paa et Sted, hvor ingen havde nogen Anelse om det. Døden var kommen saa hurtig, at han ikke kunde betro nogen sin Hemmelighed. Risbergs Minde blev rensat.“

Skolen for Livet.

—0—

Af Overlærer
Aage Steensig, Køge.

Vi stod en hel Del Mennesker ude paa Havnemolen og saa et stort Skib glide ind. Saa er der en Dreng, som kaster en Sten i Vandet, og en Dame udbryder: „Det er dog egentlig mærkeligt, at Vandet kan bære det store Skib, men ikke den lille, lette Sten! I Skolen burde man virkelig have faaet Besked om den Slags almindelige og nærliggende Ting.“

Damen havde Ret.

Hvor som helst et tænkende Menneske færdes, vil Omgivelserne stille Spørgsmaal til ham, og han vil føle det som et Savn og som en Mangel, naar han ikke har Svar paa rede Haand eller dog ved Udvej til at skaffe sig Svaret.

Lad os et Øjeblik dvæle ved nogle af disse almindelige og paatrængende Spørgsmaal.

Hvem af os har ikke set Kreaturer blive indladede i et Skib, sel, hvorledes Manden ved Kranen hæver de største Tyre op fra Jorden, svinger dem ind over Dækket og sænker dem ned i Lasten. Hvor er de vældige Dyr ynkelige og hjælpeløse, naar de svæver deroppe mellem Himmel og Jord, og hvor maa man beundre Menneskets Snille, at det kan lave saadanne simple Maskiner, der mangedobler dets Kraft. Saa kommer Spørgsmaalet straks;

Hvordan er saadan en Kran indrettet, og hvilke Principper virker den efter?

For ikke længe siden gik jeg ned gennem Strøget i København og standsede foran et stort, pragtfuldt Butiksvindue. Det var dog forbausede, saa dybt det Vindue gik ind i Butikken og saa langt det strakte sig til højre og venstre. Aa, ikke andet! Der var Spejlglass som Baggrund for Vinduet. Altsaa havde jeg ladet mig narre af Spejlbilledet, akkurat som i mine Drengaar. Hvad er dog egentlig dette mystiske Spejlbillede for noget? Hvordan bliver det til, og hvor kan det forklares, at man stadig lader sig tage ved Næsen af det?

De ligger i Deres Seng og læser ved et Stearinlys. Saa opdager De pludselig, at Lyset næsten er brændt ned. Og den Tanke melder sig: Hvor er egentlig Stearinen blevet af? Den er tilsyneladende sporløst forsvunden; men et Sted maa Stoffet være at finde. Ved De ikke Besked, vil De ærgre Dem og maaske — og jeg mener med en vis Ret — bebrejde Deres Lærere, at den Art nærliggende Ting ganske blev forbigaaet i Skolen.

Min lille Datter stod en Morgen og skulde af Sted til Skole. Kaffen var varm, og Tiden knap; saa blæste hun løs paa den brune Drik. Men lige med et spørger hun: „Hvor kan det svale paa Kaffen, at man blæser paa den; Hr. Sørensens siger, at vor Aande er 37 Gr.?“

Ja, og hvorfor tørrer en Landvej hurtigere i koldt Blæsevejr end i stille Solskin?

Hvor mange Mennesker i vort oplyste Land ser ikke daglig et Barometer uden at forstaa disse Apparaters Indretning og kende den egentlige Betydning af Tallene paa deres Skalaer, og hvor mange er der ikke, som bruger elektrisk Drivkraft uden at forstaa Elektromotorens Princip.

Det hænder nok oftere, end man tror, at en Person, der staar og poster Vand, pludselig bliver stillet over for det Spørgsmaal: Hvor kan man ved disse korte Bevægelser trække Vandet op af den dybe Brønd?

Og deres Tal er legio, der har staaet ved Telefonen og i Stilhed ærgret sig over, at denne Talemaskine, der hverken ænser Tid eller Afstand, er Mystik og Trolddom for dem.

For nylig har Aviserne bragt Meddelelser om de to unge Oplindere Rahbeck og Johnsen. Mange Læsere har ikke kunnet forstaa, hvad disse to Mænd egentlig har virket; de nødvendige Forkundskaber manglede. — Spørgsmaal paa Spørgsmaal har meldt sig under Læsningen: Hvad er Elektroteknik? Hvad er en Kohære? o. s. v.

Hvem kan benytte en Kikkert uden at staa overfor Spørgsmaalet: Hvor kan dette Apparat ligesom trække Tingene fra det fjerne hen til os?

Og maa man ikke overfor et vellykket Fotografi eller en vellykket Film søge Svar paa Gaaden: Hvordan gaar det til, at Lyset frembringer saadanne Mesterværker?

Svar paa de Spørgsmaal, som her er antydede, og paa mange flere af lignende Art, faar man jo gennem Naturlæren, der i vore Dage ikke er forbeholdt de studerende og de lærde, men er gjort tilgængelige for ethvert Menneske fra hans tolvte Aar eller tidligere.

Vi kommer nu til Pointet i nærværende Artikel:

Var det ikke paa Tide, at Befolkningen krævede Naturlæreundervisningen indført i alle Skoler? Købstadskolen har den forlængst og en Del Landsyskoler; men endnu findes der et Overtal af Skoler paa Landet, som ikke har taget dette praktiske og vigtige Fag op til alvorlig Behandling.

Man fortæller i Skolerne om Metusalem, Harald Hildetand, Erik Lam og om La Plataflodens Kilder; men man lader rolig Børnene forlade Skolen uden at give dem virkelig Forstaaelse af et Termometer og en Vandpumpe, en Dampmaskine og en Elektromotor.

Faget lader sig ikke afvise med en Bemærkning om de dyre Apparater, Undervisningen formentlig kræver, eftersom en dørlig Lærer kan naa fortrinlige Resultater med en billig Vægt, nogle Glasrør, en Kogeflaske, en Magnetnaal og et Tørellement samt Ting og Brugsgenstande, der altid vil være ved Haanden uden Bekostning. Viser en Lærer og en Kommune i praktisk Gerning virkelig Interesse for Faget, kan der med Tiden faas Statstilskud til en Apparatsamling, om en saadan maatte ønskes.

Hjærtets Kraft.

Hjertet er den første og vigtigste Kraftyttring i det menneskelige Legeme; ved dette fortsattes Livets Hovedforretning, nemlig Blodets Omløb, i det mindste fra den 4. Uge efter Undfangelsen, indtil Livets sidste Øjeblik, uafbrudt, paa den beundringsværdigste Maade.

Den Kraft, med hvilken Hjertet sammentrækker sig, lader sig vel ikke nøje bestemme; men at den maa være meget betydelig, kan af flere Grunde bevises.

Hjertet maa overvinde det betydelige Modtryk af den Kvantitet Blod, der befinder sig i Aarerne for at kunne drive det Blod, som det venstre Hjertekammer indeholder, ind i disse Aarer; det er den vigtigste Aarsag til Blodets Omløb i hele Legemet, ja, det kan endog alene sætte den hele Mængde Blod i Bevægelse, hvilket er Tilfældet ved Skindødes Oplivelse. Hjertets Kraft kan endvidere ses af den Bue, Blodet af den aabnede Aare stiger i Vejret, hvis Højde endog har udgjort 12 Fod. Endelig kan herved ogsaa tages Hensyn til den store Hurtighed, hvorved Blodet drives gennem Aarerne, endskønt disse ved deres Uvidelse gør en betydelig Modstand, og Blodets Gnidning paa Aarernes Sider, og sammes stedse tiltagende større Gennemsnit tillige betydelig forhindrer Hurtigheden.

Endnu mere Beundring vækker Hjertets Kraft, naar man betænker, at Hjertet er i bestandig Bevægelse og ikke kan hvile et Minut hele Livet igennem. Naar man antager, at det Antal Slag, som Hjertet gør mod Ribbene, efter Middel-Beretning beløber sig blot til 80 i et Minut, saa udgør dette 4800 i en Time, 115,200 en Dag, 42,048,000 et Aar og 4,204,800,000 i 100 Aar, som dog ikke er den højeste Alder, et Menneske kan opnaa.

Ikke alt, hvad der glimter!

En engelsk Skuespiller, Fred Barnes, foretog forleden et kuriøst Eksperiment. Han indgik et Væddemaal om, at det er umuligt at faa Folk til at købe en kostbar Vare, naar den sælges unaturlig billigt. For at bevise sin Paastand, stillede han sig op paa Trafalgar Square og udbød ægte Pundsedler for — 2 Shilling. Skønt han var en af Londons populæreste Skuespillere, og skønt han gjorde alt, hvad der stod i hans Magt for at blive af med sine værdifulde Varer, var der kun to Personer, der vilde købe. Resten blev mistænksomme og holdt sig til det gamle Ordssprog, at ikke alt, hvad der glimter, er Guld.

Den sidste —

Spiritismens sidste „Skrig“ er Violiner, byggede ad aandelig Vej. En Købmand i Hamborg, Heinrich Ohlhaver, paasaar, at han har gjort en Opfindelse paa Violinbyggeriets

Omraade, der sætter ham i Stand til at fabrikere selv de allertarveligste Fabriksvioliner med en Klang, der hæver dem paa Højde med en ægte Stradivarius. Hvorledes dette gaar til, vil Købmanden naturligvis ikke ud med, men han har dunkelt antydet, at for den, der tror paa Spiritismen, er det lige saa simpelt som Kolumbus' Æg. De tyske Blade, der ellers ikke beskæftiger sig med den Slags Historier, har skænket Sagen nogen Interesse, og „Opfinderen“ vil i Berlin faa Lov at demonstrere sine Kvalifikationer for en Samling Fagfolk og Kunstnere.

En Oldtidsfund ved Lysabild Kirke.

Iblandt Grundstenene under Lysabild Kirkes nordre Korsfløj har man opdaget et meget interessant Oldtidsminde, en Skaalsten, med omkring 40 Skaaler. — Stenen har en Størrelse af omtrent 70 : 50 Centimeter. — Disse Skaalstenene har sikkert haft religiøs Betydning for vore hedenske Forfædre. Nu ligger den som Fundament i det Guds Hus, som staar under Korsets Tegn.

Arvet et Harem.

En Sergeant Mc. Clain i den amerikanske Marine har for nylig arvet et Harem.

Sergenten opholdt sig for nogle Aar siden paa Øen Luwang, en af de smaa Filippiner. Her fik han Lejlighed til at redde Sultanens Liv, og som Bevis paa sin Taknemlighed udnævnte Sultanen ham til sin Søn.

Nu er Sultanen død, og for kort Tid siden meddelte det amerikanske Krigsministerium Mc. Clain, at han havde arvet nogle Perlefiskerier, flere Kokuspalmeskove, en stor Græsmark og Sultanens Harem!

Mc. Clain er imidlertid i Forvejen lykkelig gift og bryder sig ikke om en Forøgelse af Konebestanden. Han har derfor erklæret kun at ville overtage de tre førstnævnte Dele af sin Arv. Haremet stiller han til Disposition for de forenede Staters Regering!

Fiffigt.

For nogle Aar siden, da det amerikanske Vesten var vildere, end det er nu, boede i et Hotel i en By paa Grænsen en ung Mand, som siden er blevet en berømt Finansmand og Kapitalist. Han og nogle af hans Venner havde for Vane hver Aften at samles i Hotellets Rygesalon, som de brugte som et Slags Klublokale. Her opvartedes de af en smuk Serveringsjomfru, Frk White. Hun var en stille og flink Pige og passede sine Ting udmærket.

En Aften, efter at hun havde trukket sig tilbage til sit Værelse, meddelte Værten til Selskabet, at det

var sidste Gang, hun havde opvartet dem, da hun skulde giftes Dagen efter. Da Værten havde fjernet sig, sagde den ovennævnte unge Mand — Jimmie Hughes bed han —, at han syntes, de burde vise Pigen deres Erkendtlighed for god Behandling ved at give hende en Bryllupsgave. Han tog en Ark Papir og tegnede sig selv for et Bldrag paa 200 Dollars, hvorpaa han lod Papiret cirkulere. Pigen var afholdt, og Forslaget vandt Bifald, da den generøse Jimmie fik Papiret tilbage, var der tegnet 2000 Doll. De kaldte Værten til, gav ham Beløbet og bad ham give det til Frk. White næste Dags Morgen samt frembære for hende deres hjertelige Lykønskninger.

Dagen efter giftede hun sig, og den lykkelige Brudgom var Jimmie Hughes.

Allinge Biograf.

Søndag d. 13. Marts Kl. 7 1/2

Moderne Danse.

Studier over Dansens rytmiske Bevægelser.

Jokumsens Brudfærd

Lystspil i 4 Akter.

Personer:

Jokumsen, Overlærer.

Onkel Edvard.

Tante Frederikke

Rosalie, deres Datter.

Islandsk Lammekød

er hjemkommet og sælges til 125 Øre pr. 1/2 kg. for Bryst og Mellemstykker. Baglaar 135 Øre pr. 1/2 kg.

J. B. Larsen.

Kartoffelmel

Sagomel, Rismel.

Priserne er atter nedsatte.

J. B. Larsen.

En Dreng

— kendt med Landbrug, søges til April eller Maj.

Rosenkartofler

er til Salg.

Avlsbruger Lund,
Allinge.

Udebliver Bladet

beder vi Læsere henvende sig paa Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt blive rettet. I modsat Fald maa De henvende Dem til Bladets Kontor, og vi skal da sørge for, at De faar det tilsendt.

Evang. luth. Missionsforening

Nørregade, Allinge,

afholder følgende Aftenmøder fra den 14. til 17. Marts.

Mandag Kl. 7 1/2 O. Vesth.

Tirsdag — Edv. Johnsen.

Onsdag — P. Rønne.

Torsdag — Edv. Johnsen.

Alle indbydes venligst til disse Møder.

Køb Deres Foraarstøj hos os

Buchskins-Habitter 85 Kr.

Blaa Serges Habitter 150 -

Feber og Salt Hab. 140 -

Habitter syes efter Maal paa faa Dage.

Vi fører kun de bedste Kvaliteter og garanterer for en god Pansing.

Nordlandets Handelshus.

Alle Slags

Værktøj

og Redskaber anbefales.

Glas, Porcelæn og hele Køkkenudstyr

til billigste Priser.

Allinge Kolonial & Produktforretning

Allinge-Sandvig Kommune.

Prisen paa Koks og Tørv er nedsat til:

Knuste Koks	5 Kr. 50 Öre
Jydske Tørv	2 - 50 -
Bornholmske Tørv	2 - 50 -
Tørvesmuld	75 -

Vore Leverandører af

Vegetabil-Margarine

har lovet os,

at de nu og altid vil gøre sig særlig store Anstrængelser for at levere os denne Margarine af saa god Kvalitet som overhovedet mulig. Der vil altsaa blive anvendt Raastoffer af allerbedste Kvalitet, og Fabrikationen vil blive udført under særlig Kontrol og med en Opmærksomhed som maaske aldrig før. Prisen er nedsat til:

18 Öre pr. Pund = 1/2 Kilo

og læg Mærke til, at vi sælger dansk Fabrikat af fineste Kvalitet.

De Handlende i Allinge-Sandvig.

Kvindelig Arbejderforbund i Tein

afholder Pakkefest i Olsker Forsamlingshus Lørdag den 19. ds. Kl. 6 1/2. **Koncert.** Salg af Foreningens Haandarbejder, Kager m. m. Gaver modtages med Tak. Arbejdernes faglige og politiske Foreninger indbydes. Medlemskort maa paa Forlangende fremvises.

Festudvalget.

Avertør i Nordbornholms Ugeblad!

Billigste Annoncepris. - Læses overalt paa Nordlandet

En Spisestue

med engelsk egetræs Skab-Buffer er billig til Salg.

Komoder og Kuffetter haves altid paa Lager til billige Priser.

Alt Møbelarbejde — hele Stuer saavel som enkelte Dele udføres.

Møbler reparerer.

Snedker Chr. Dam, Allinge.

Prima vellagrede

100 pCt. Schweitzer

50 pCt. Gauda

20 pCt. Gauda

Oste

Priserne er betydeligt lavere i

Nordlandets Handelshus

Forbud.

Al Hønkasten af Køkkenaffald, Murstensbrokker, Skrammel etc. paa Stranden fra Sandvig Havn til Østersøbadets Badeanstalt samt i Bækken langs Anlægget forbi Slagter Kofoeds Ejendom til Langelinie er strengt forbudt.

Ligeledes Oplagring af Tangdynger paa Stranden. Tangen maa bortkøres straks efter Optagningen.

Overtrædelse af disse Forbud vil medføre Paatale af Politiet.

Det henvises Beboerne i Sandvig at benytte den af Kommunen anviste Losseplads i Klipperne nedenfor Hotel Sandvig.

Gode Heste

af forskellig Alder og Størrelse er til Salg eller Bytte paa

Lindholmsgaard i Rø, Tlf. 24.

En 14-15-aars Dreng

til at passe Kreaturer kan faa Plads til 1ste Maj paa

Lindholmsgaard i Rø, Tlf. 24.

Kranse.

Buketter, Hyasinter, Tulipaner, Liljekonvaller og Potteplanter leveres til billige Priser og forsendes overalt.

Kallelyst, Allinge.

M. Kr. Kofod.

Telefon Sandvig 6 og 47.

Pæn ung Pige,

14—18 Aar. kan 1ste Maj faa Plads hos

Maler Hansen, Rø St. Telefon 32.

Ris,

32 Öre pr. hkg.

Majsflager

er hjemkommen.

J. B. Larsen.

En ung Pige

søges til 1ste Maj paa

Møllegaard i Rø.

En 15-16-aars Dreng

kan faa Plads til 1ste Maj hos

N. Kristoffersen, øst for Petersborg, Klemensker.

Overretssagfører

Bojesen Kofoed, Rønne St. Mortensgade 17.

Inkassation, Dokumentskrivning m. m. Træffes i Hasle Onsdag Formid.

Tapeter.

Nye Tapeter er hjemkommet og sælges til billige Priser.

Sandvig Boghandel.

Telf. 55 E. Abrahamsen Telf. 55

Japan Ris.

Allerfineste amk. Japan Ris er hjemkomne og koster nu kun 80 Öre pr. 1/2 kg.

Mannagryn, Borne Semaule Fine hvide Sagogryn anbefales

J. B. Larsen.

Ny stor Fedesild.

Norsk Sild mellemstørrelse Bornholmsk Spegesild anbefales til 50 Öre pr. 1/8 kg

J. B. Larsen.

Malerlærling.

En rask Dreng kan komme i Lære straks eller senere.

Maler Hansen, Rø St.

Telf. 32.

Flink Fodermester

kan til 1ste Maj faa Plads paa

Smedegaard i Rø.

Telefon Gudhjem 32.

Ostepriserne

er atter nedsatte. Jeg fører for Tiden paa Lager:

Prima dansk Ementhaler

do. do. Rochefort

do. helfed Gauda

do. halvfed Steppe

lagret Bachsteiner

Myseost med Fløde

Dansk Ejdammer

Kommenost, Klosteroste

J. B. Larsen.

Allinge.

Allerfineste Kvalitet.

Ferske Medlsterpolser

Knækpølser

Bajerske Polser, Blodpølse

Røget dansk Flæsk

friske Varer hver Mandag og Torsdag anbefales til altid billigste Dagspriser.

J. B. Larsen.

Telefon Allinge 12.

Messens Ene-Udsalg,

Allinge.

Prisen

for

fint engelsk sort og graat

Uldgarn

er 17 Kr. pr. kg,
8,50 pr. Halvkilo,
4,25 pr. Kvartkilo

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

Abrikoser,

Blommer,

Rosiner,

Æbler i Skiver, borede.

All i prima Varer og til billige Priser fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Rø nye Tærskværk

søger Fyrbøder og Hægger til kommende Tærskesæson.

Tilbud bedes indsendt inden 18. Marts til

Schou, Mægaard.

Skæreriet og Maskinsnedkeriet

anbefales.

Klemensker Snedkerforretning.

Tlf. n. 13.

L. Pihl.

Se her!

Da jeg har begyndt med Fabrikation af Koste og Børster, vil jeg hermed anbefale alle, som ønsker gode og reelle Varer, at købe disse hos mig, og vil jeg altid sørge for at Prisen bliver lavest mulig.

Særlig anbefales **Fejekoste** af prima Hestehaar, sælges for 2,50 a 3 Kr., desuden haves i Tiden Koste af Fibre, Bassine og Kokus, bløde og stive Koste af Piasava samt Støvreste, Skurebørster, Karskrubber, Neglebørster, Sølvbørster, Afsæbningsbørster, Ko- og Hestekardæsker.

NB. Hestehaar købes og betales med højeste Pris.

Ærb.

Enevoldsen.

26. Spl., Rutsker.

Missionsuge i Sandvig

13. til 19. Marts.

Søndag Kl. 6 Fælles Samfundsmøde Emne: Sejer og Glæde.

Mandag og Tirsdag: Missionær Nielsen fra Præstø Kl. 8.

Onsdag: Kl. 8. Pastor Egerup.

Torsdag: Kl. 8. Sekretær Høegh Nielsen.

Freddag: Kl. 8. Missionær Ærb.

Lørdag: — Missionær Sørensen

Alle ere velkomne.

BIL.

En 6 Personers Bil anbefales til Udlejning.

Vilhelm Jensen.

Tlf. Sandvig 29.

En 14-aars Dreng

kan faa Plads til 1. Maj paa

Bækkelyst, Rutsker.

Telefon 83.

Gaaseæg

er til Salg paa

Risegaard i Olsker.

En Forkarl

søges til 1ste Maj til

Broddegaard i Rø.

En nedliggende Hestegang

og

en Tærskemaskine

er til Salg paa

Hullegaard i Klemensker.

En lille fast Vogn

til 2 Heste samt en Vallak, 9 Kv. 2 Tm., er til Salg paa

Stammershalde.

Ugift Fodermester

søges til 1ste Maj paa

Kjøllegaard i Rø.

En Mælkekusk

søges til 1ste Maj paa

Lindholmsgaard i Rø.

Cacao-Priserne

er atter nedsatte. Ima Cacao til 125—175—250 Öre pr. 1/2 kg.

J. B. Larsen.

Klipfisk.

Fineste lufttørret 120—125 Öre pr. 1/2 kg.

J. B. Larsen

CLOËTTA'S

Fineste dansk Fabrikat
i 1/8 Kg Pakker.

Taa Fodtur gennem Europa.

Servus fortæller om sine
Dagbogsoplysninger og Minder.
(Kun for Nordbornholms Ugeblad)

Hamburg, 11. Maj.

Næste Morgen vækkedes vi af Vogntummel og Sporvognsklemten. Solen begyndte allerede at kigge ind ad de øverste Vinduer, og vi skyndte os ned i Spisesalen, hvor den dampende Kaffe ventede os.

Medens vi drak Kaffen, lagde vi Planer for den Dags Udflugt, og travede lidt efter ned mod Elben, der, hvor Byens Liv pulserede stærkest, hvor de store Skibe lossede og ladede deres værdifulde Indhold. Ved Frihavnen var foretaget betydelige Afspærringer, men langs Elbkajen var ogsaa nok at se. Vi gik ind i Anlægget og op paa Elbhøjen. Heroppefra havde vi udmærket Udsigt over Floden, hvor de store Udvandredampere laa forankrede, Fragtdampere lossede ved de store Kraner, og vimse Slæbedampere pilede frem og tilbage.

Over de store Elbbroer gled en Strøm af travle Mennesker, lutter smaa, sorte Punkter, Vogue, og nu og da meldte en hvid Røgstribbe, at et Tog passerede.

Vi sad længe heroppe og hørte Storbysens travle Larm stige op imod os, saa Røgen fra de mange Skorstene stige op mod den klare Forarsluft, og gennemgik i Tankerne Hansastadens Historie.

Her havde vel i Tusinde Aar Generation efter Generation, en Stab af driftige Købmænd, gennem skiftende Tider med en aldrig svigtende Energi lagt Sien efter Sten paa den Grundvold, deres Fædre havde paa-begyndt. De første primitive Havneanlæg havde forvandlet sig til milelange Kajer, de bredbougede Vikiingskibe var omdannet til hushøje Jærnkolusser med tusinde Glarøjne, og Kolosserne er som levende Organismer, dirrende Uhyrer, hvis snurrende Bug mæltes med sorte Kul og skaffer Husrum for et ikke helt lille Samfund, der trygt giver sig Uhyret i Vold, stolende paa, at det blindt vil adlyde deres Førers mindste Vink.

Disse staalsatte, ildslugende og dampspruttende Uhyrer bringer nu Hamburgerne Varer hjem fra Alververdens Lande, bringer dem Velstand og gode Levevilkår. — Den gamle Hansastad er endnu vaagen, følger med Tiden og spreder sine Fangarme i Form af Handelsskibe og rullende Jernbanemateriel ud over den ganske Verden.

Saa gik vi ind i det gamle Hamburg, der er gennemskåret af en Mængde Kanaler, hvorover henvend hundrede Broer skaber Forbindelse med Gaderne; men de fleste Kanaler har nu ingen Betydning mere, Vandstanden er lav og Vandet stillestaaende og snavset. Her, mellem de gamle Bindingsværkshuse, i de snævre Gader, havde Koleraen sin fæste Borg, og det er først i den nyere Tid Magistraten er begyndt at rode op i de gamle Sager. Hele Kvarterer er nu revet ned og giver Plads for smaa aabne Pladser og Anlæg, hvor den friske Luft kan trænge ned.

Middagsmaden indtog vi i et af de store Spisehuse, der var blevet os anbefalet. Her var flere Retter at vælge imellem, der kostede 30 Pf., og en Portion var tilstrækkelig — man lever virkelig billig i Tyskland! — Det var ganske interessant at iagttage den Masse Arbejdere, der her indtog deres Middagsmaaltid i de store Spisesale; de fleste havde knapt om Tiden, Avisen og Maden skulde helst sluges paa en Gang inden Fabriksfløjten atter

kaldte; her var ingen Uro og Larm, kun stilfærdig Tale, og selv dem, der syntes at have god Tid, gav villig Plads for nyankomne.

Eltermiddagen gik med Besøg paa Musæer, af hvilke Hamburg ejer en Del. Særlig interessant er Kunst- og Industrimusæet, Kunsthallen og det naturhistoriske Museum; men det var umuligt at faa alling med. Benene nægtede lidt efter lidt at gøre Tjeneste, det blev tilsidst kun en forsat flytten Plads fra Bænke og Stole Galleriet rundt, og dødrætte gik vi tidlig til Ro, for med bedre Kræfter at fortsætte næste Dag.

Er man træt af det travle Hamburgs rastløse pulserende Liv, gaar man en Tur langs Alsteren og den lille Sø, Floden danner midt i den mondæne Bydel. Her er ingen rygende Fabriksskorstene, ingen raslende Kraner og snurrende Hjul; den friske Brise blæser os lige i Ansigtet, kruser den blaa Vandflade og vugger de smaa morsomme Baade hvori Svanerne bygger Rede. De fikse smaa Passagerbaade glider frem og tilbage: de erstatter her

Sporvognen, og for en 10 Pf. kunde man her komme Søerne rundt, fra Anlægsbro til Anlægsbro. Mankan ogsaa spadserere gennem den gamle og ny Jungfernstieg, over den prægtige Lombardsbro, hvorfra man har et storslaaet Overblik over det velhavende Hamburgs fornemme Villakvarter. Her er i Strægtiden det elegante Publikums Tumbleplads — her fremvises de sidste Moder.

Paa den anden Side Lombardsbroen snævrer Alster sig ind, og her ligger det ærværdige Sygehus omgivet af smukke Anlæg; her ved Damthor findes ogsaa den zoologiske og botaniske Have og smukke Villae grupperer sig op ad Skraaningerne. Vi vender tilbage til Byen, aflægger nogle af Kirkerne Besøg, ligeledes Hagenbeck paa Pferdemarkt, var lidt paa Museum og om Aftenen ude at se det mørke Hamburg. Gennem snævre uhyggelige Stræder gik vi med en tysk Kollega som Vejviser, saa nogle berygtede Østuer og maatte selv finde ud af Labyrinten, da Tyskeren lod os i Stikken.

Vor Pris er i disse Dage

Prima rene **Nøddekoks** a 5 Kr. pr. hl.

Prima knuste og harpede **London Koks**
a 5 Kr. 50 Øre pr. hl a 45 kg.

Prima harpede **Derbyshire Ovnkul**
a 8 Kr. 50 Øre pr. hl a 75 kg.

Priserne er beregnet Kontant — plus Kørsel.

Nordlandets Handelshus.

Bedste Elswick Smedekul

ventes hjem omkring 15. Mars.
Denne Sending bliver til en meget lavere Pris.

Nordlandets Handelshus.

Prima dansk Melassefoder

er paa Lager. — Pris 25 Kr. pr. 100 kg.

Nye Sendinger af **Coldings Foderblanding** og **Soyaskraa** samt 50 pCt. **Texas Bomuldsfrøkager**.

Nordlandets Handelshus.

2 Stk. meget fint moderne

grønt og blodbøgarvet Klæde

er hjemkommen og sælges for 19 Kr. pr. m. — Egner sig udmærket til Konfirmationsfrakker.

Nordlandets Handelshus.

Alle Kolonialvarer

er betydeligt nedsat i Pris hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Suktermelasse

Hvedekliid, Rugkliid.

Stor Majs, Små Majs.

Bomuldsfrøkager, Soyaskraa,

Coldings Foderblanding.

Blandsæd og Havre.

Prima Varer, billigste Dagspris i

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima Kul og Koks paa Lager i
Allinge Kolonial & Produktforretning

Fineste Kvalitet isl. Lammekød

kontrolleret og stemplet, sælges for 130 Øre for For- og Mellemstykker, 150 Øre for Baglaar — alt pr. Halvkilo.

Nordlandets Handelshus.

Ikke letsaltet, men lufttørret Klipfisk

af den allerbedste afnakkede Kvalitet, sælges a 125 Øre pr. Halvkilo i

Nordlandets Handelshus.

Nu er det paa Tide at købe Konfirmationsudstyr!

Vi har det største Lager
af hvide og sorte Kjolestoffer fra 2,50 pr. m.
Voile, Alpacca, Uldstof og Silke.
Handsker, Strømper og Linned.

Færdigsyede

Konfirmationsdragter fra 60 Kr.

En ekstra svær og stærk Habit,
syet efter Maal 110 Kr.

Kraver, Flipper og Manchetter i stort Udvalg.

Nordlandets Handelshus.

Vi har mange tørre, gode

Brædder og Planker

- alle Længder, alle Brædder, alle Tykkelser -

Firskaarne, særlig stærke **Udskudsbrædder**
a 5, 6 og 7 Alens Længder
sælges særlig billigt i

Nordlandets Handelshus.

18 pCt. Superfosfat,

Cali og Salpeter

er ankommen og bedes afhentet snarest.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Det er lykkedes os at fremskaffe et Stykke fint 140 cm
Creaslærred til Lagener,

som vi kan tilbyde vore Kunder til den billige Pris af 4,50 pr. m.

Nordlandets Handelshus.

